

Михайлишин Н.П.

кандидат економічних наук, доцент

Касап В.В.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

АНАЛІЗ ТА АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Оцінка фінансового стану являється невід'ємною складовою процесу управління підприємством. Основними напрямками практичної реалізації є виявлення резервів підвищення ефективності виробництва та розроблення економічної стратегії розвитку підприємства. Аудит фінансового стану – це особлива сфера контролю та одна з форм управління фінансами. Проведення даного аналізу надає можливість виявити сильні та слабкі сторони господарчої діяльності підприємства для прийняття найбільш раціонального управлінського рішення. В умовах ринкових відносин, що динамічно розвиваються, роль сучасного аудиту в прийнятті оптимальних управлінських рішень безперервно зростає, що, в свою чергу, вимагає від аудиторської спільноти постійного вдосконалення і наукового обґрунтування методології і організації проведення аудиторської перевірки.

Під фінансовим станом підприємства розуміють рівень його забезпеченості відповідним обсягом фінансових ресурсів, необхідних для ведення ефективної господарської діяльності та своєчасного здійснення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями. Для характеристики даного поняття у економічній літературі досить часто застосовують наступні критерії: фінансова стійкість підприємства; платоспроможність; кредитоспроможність; прибутковість роботи підприємства; оптимальність з точки зору економічного становища підприємства розподілу прибутку, що залишається в його розпорядженні після сплати податків і обов'язкових відрахувань; раціональне розміщення основних і оборотних коштів; наявність власних фінансових ресурсів не нижче мінімального необхідного рівня для організації виробничого процесу і процесу реалізації продукції; ліквідність балансу [1].

Для того, щоб забезпечити виконання даних завдань, аудитору необхідно здійснити аналіз фінансового стану підприємства, головною метою якого є своєчасне виявлення й усунення недоліків у фінансовій діяльності і пошук резервів поліпшення фінансового стану підприємства та його платоспроможності. Проведення незалежної аудиторської оцінки про фінансовий стан дозволить користувачам: - упевнитися у правдивості інформації про фінансовий стан; - проаналізувати показники фінансового стану та прийняти заходи щодо їх поліпшення; - проконтролювати правильність ведення бухгалтерського обліку та відповідності показників фінансової звітності; - уникнути фальсифікації документів фінансової звітності та шахрайства з боку працівників; - встановити відповідність діяльності підприємства і ведення бухгалтерського обліку чинному законодавству [2]. Джерелами інформації для проведення аудиту фінансового стану підприємства є фінансова звітність. Крім фінансової звітності використовується інша інформація, яка доступна тільки персоналу підприємства, зокрема, планово-нормативна (фінансовий план, нормативи), конструкторсько-технологічна інформація, а також поза облікова інформація (маркетингові дослідження, інструкції, експертна інформація та ін.).

Аудит фінансового стану підприємства доречно проводити за певними групами економічних показників, які дають уявлення про загальну оцінку фінансового стану підприємства, рівень прибутковості його діяльності, платоспроможності, ліквідності, фінансової незалежності, ділової активності тощо (залежно від цілей аналізу). При цьому застосовують наступні методи: аналіз за допомогою коефіцієнтів; аналіз на підставі результатів попередніх періодів; аналіз на підставі даних галузевих показників. Аудитор на

підприємстві при оцінці фінансового стану повинен оцінити також і грошові потоки підприємства.

Аналіз практики аудиту фінансової звітності в Україні засвідчує формальний підхід до цієї досить важливої справи, який не підвищує якості звітної інформації, а навпаки, штовхає керівництво підприємств, яке заручається позитивними висновками аудиторів на викривлення показників фінансової звітності. Не кожен керівник чи бухгалтер повною мірою розуміє, для чого потрібен аудит на його підприємстві. Аудитори не зобов'язані вишукувати помилки та шахрайство, не мають наміру звинуватити керівництво у їх допущенні. Вони мають висловити думку про достовірність фінансової звітності, і в ході перевірки вказати на недоліки, усунення яких надасть керівництву впевненості щодо майбутньої податкової перевірки. Тому, аудит фінансового стану – це не просто перевірка, а процес збирання незалежним аудитором достовірної інформації про об'єкт дослідження, в такому випадку – про фінансовий стан підприємства, з метою оцінки його відповідності визначеним критеріям і надання компетентного висновку зацікавленим користувачам.

Сьогодні аудит фінансової звітності не обмежується виявленням недоліків у системі обліку та фінансовій звітності клієнта за минулий рік чи декілька років. Від аудитора очікують також оцінки подій, які відбуваються після дати складання останнього балансу, висловлення думки про можливість безперервного функціонування підприємства, яке перевіряється протягом найближчого перспективного періоду, аналізу прогнозних фінансових показників [3].

Внутрішній аудит впливає на фінансово-господарську діяльність підприємств шляхом перевірки інформації, яка використовується під час складання звітності, попередження помилок в обліку, раціонального використання ресурсів, покращення фінансової дисципліни матеріально-відповідальних осіб, попередження та усунення зловживань, поліпшення фінансового стану підприємств, прогнозу їхньої діяльності, уникнення ризиків припинення діяльності підприємств, отримання збитків, погіршення конкурентоспроможності на ринку.

Список використаних джерел:

1. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2013. 504 с.
2. Вдовенко Л.О. Роль аудиторської перевірки в оцінці фінансового стану підприємств. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2013. № 1, Т. 2. С. 41- 53.
3. Литвин З.Б. Економічна експертиза як пріоритетна форма фінансового контролю на підприємствах. *Науковий журнал Причорноморські економічні студії*. 2018. 36(2) С.123-128.
4. Литвин З. Б. Економічна експертиза як функція попередження економічних злочинів. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. № 6 (12). 2017. С.118-122.
5. Литвин З.Б. Теорія економічного аналізу: Методичні поради і завдання з дисципліни, для студентів напрямку підготовки «Менеджмент» 6.030601 усіх форм навчання. Тернопіль.: Економічна думка, 2010. 224 с.
6. Литвин З.Б. Необхідність економічного аналізу в системі управління підприємством. Матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції *Бухгалтерський облік, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку*. м. Чернігів, 2014. С.125-127.